Raadsvoorstel: Z/24/764965/D-938667
Onderwerp: **Erfgoedbeleid**

Datum: 5 september 2024
Portefeuillehouder: Eva Dansen
I&O: 14 november 2024
B&A / Raadsvergadering: 4 december / 17 december
Opsteller: Annelou Evelein
Geeft voorstel begrotingswijziging: Nee

Onderwerp:

Erfgoedbeleid

Voorstel:

Wij stellen u voor:
1 Bijgevoegd Erfgoedbeleid (Z/24/764965/D-946408 print versie & D-946407 digitale versie) vast te stellen.

Aanleiding:

Gorinchem heeft veel erfgoed. Hoe we met dat erfgoed omgaan ontbrak nog. Daarom is een integraal erfgoedbeleid ontwikkeld en een uitvoeringsagenda opgesteld als onderdeel van het collegeprogramma. Dit erfgoed beleid geeft de gemeente, externe stakeholders en erfgoedgemeenschappen, handvatten voor behoud van ons erfgoed. We geven hiermee ook onze lokale invulling aan de ambities zoals ze zijn vastgelegd in het Verdrag van Faro.

Beoogd effect:

De gemeente Gorinchem wil haar erfgoed beschermen, behouden en beleefbaar maken. Het opstellen van integraal erfgoedbeleid heeft als doel het maken van weloverwogen keuzes. Beleid is nodig om erfgoed goed te borgen binnen stedelijke ontwikkelingen. Zo kunnen duidelijke keuzes worden gemaakt of erfgoed behouden moet blijven of dat het dient als inspiratiebron/identiteitsdrager van ontwikkelingen. Daarnaast is beleid nodig om erfgoed te beschermen en te versterken, zowel materieel als immaterieel. Zodat het doorgegeven kan worden aan toekomstige generaties.

Argumenten:

1.1 Het is nodig om het erfgoed van de gemeente te beschermen, te behouden en beleefbaar te maken.
Beleid is nodig om erfgoed goed te borgen binnen stedelijke ontwikkelingen. Zo kunnen duidelijke keuzes worden gemaakt of erfgoed behouden moet blijven of dat het dient als inspiratiebron/identiteitsdrager van ontwikkelingen. Daarnaast is beleid nodig om erfgoed te beschermen en te versterken, zowel materieel als immaterieel. Zodat het doorgegeven kan worden aan toekomstige generaties.

1.2 Financiële middelen zijn nodig om erfgoed te beschermen, te behouden en beleefbaar te maken
Financiële middelen zijn nodig om het beleid ook daadkracht te geven. Naast gemeentelijke budgetten wordt er ook gekeken naar cofinanciering. Per project en investering zal gekeken worden welke subsidies en fondsen het beste te benaderen zijn, lokaal, provinciaal, landelijk of Europees.

1.3 Het programma Erfgoed en Ruimtelijke Kwaliteit wordt eind 2024 opgestart.
Het erfgoedbeleid is een bouwsteen van het programma Erfgoed en Ruimtelijk Kwaliteit. In het programma werken we het onderdeel 'behoud door ontwikkeling', dat één van de uitgangspunten is van het beleid, verder uit in het programma. Deze is in de uitvoeringsagenda van het erfgoedbeleid dan ook niet meegenomen.

Risico's:

1.1 Onderdelen in de uitvoeringsagenda hangen af van budget en capaciteit.
Een deel van de kosten is gedekt door bestaand budget, voor een ander deel waaronder investeringen is

nog geen budget gevonden. Samen met de verschillende werkvelden, stakeholders en erfgoedgemeenschappen moet gezocht worden naar extra middelen intern en via cofinanciering. Per project en investering zal gekeken worden welke subsidies en fondsen het beste te benaderen zijn, lokaal, provinciaal, landelijk of Europees. Daarnaast is er intern een tekort aan capaciteit om sommige onderdelen op korte termijn voor 100% uit te voeren. Bij een volgende uitvoeringsagenda kan dat weer anders zijn.

1.2 De uitvoeringsagenda is integraal en daarmee ook afhankelijk van andere werkvelden, stakeholders en erfgoedgemeenschappen.

Voor de uitvoering van de agenda van het erfgoedbeleid zijn we aangewezen op aanpalend beleid en agenda's van andere werkvelden. Het integraal werken maakt meer mogelijk maar kan ook vertraging opleveren. Daarnaast voeren we de agenda samen met stakeholders en erfgoedgemeenschappen uit. Ook hier zijn wij afhankelijk van hun inzet en capaciteit. Om meer in te zetten op het Verdrag van Faro hopen wij dat de gemeenschappen zich gesteund voelen door de gemeente en daarmee meewerken aan de uitvoeringsagenda.

1.3 Het in kaart brengen van de monument biotopen kan gevolgen hebben voor inwoners

Om de kwaliteit van de omgeving van een beschermd gemeentelijk- en Rijksmonument in de gemeentelijke kaders te borgen, inventariseren we de omgeving van monumenten. We stellen regels en werkingsgebieden voor om de monumentbiotoop te waarborgen. Deze worden in het omgevingsplan opgenomen. De resultaten van deze analyse kan impact hebben op inwoners. De resultaten delen we met de raad om te bespreken of er impact is en of en hoe die gecompenseerd kan worden.

Financiën:

Een groot deel van de kosten voor het uitvoeren van het erfgoedbeleid zijn gedekt door bestaande budgetten (zie bijlage 1, Uitvoeringsagenda, Financiële paragraaf, pagina 26). Voor het andere deel, zoals investeringen, moet naar extra budget gezocht worden. Hiervoor wordt ook naar externe financiering gekeken bij overheden, fondsen en stakeholders.

Participatie:

Voor het opstellen van het integrale erfgoedbeleid zijn verschillende participatiesessies georganiseerd. Zowel intern met verschillende afdelingen als extern met erfgoedgemeenschappen en stakeholders. Daarnaast is er veel bilateraal contact geweest over wensen en ambities intern en extern. Bij de uitvoering van het beleid worden verschillende erfgoedgemeenschappen betrokken. Waarbij wij uitgaan van het Verdrag van Faro dat ook onderdeel is van het erfgoedbeleid.

Communicatie:

Na vaststelling van het erfgoedbeleid wordt een samenvatting gemaakt voor inwoners. Daarnaast wordt gelijk uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda om informatie over erfgoed digitaal te ontsluiten via diverse online platforms.

Duurzaamheid:

Het erfgoedbeleid is voor 25 jaar zodat we duurzame keuzes kunnen maken. Daarnaast in het een integraal beleid waarbij ambities in het kader van klimaatadaptatie, duurzaamheid en ecologie ook meegenomen zijn.

Vervolgproces:

B&A – 4 december
Raadsvergadering – 17 december

Wanneer het erfgoedbeleid is vastgesteld en waarbij de uitvoeringsagenda al onder voorbehoud is vastgesteld door het college in september 2024, kan per 1 januari 2025 gestart worden met de uitvoering van de agenda. En zullen ook de erfgoedgemeenschappen worden geïnformeerd over het vastgestelde beleid.

Bijlagen:

1	Erfgoedbeleid (inclusief bijlage 1, Uitvoeringagenda & bijlage 2, Inventarisatie bestaand Erfgoedbeleid) - print versie (Z/24/764965/D-946408)
2	Erfgoedbeleid (inclusief bijlage 1, Uitvoeringagenda & bijlage 2, Inventarisatie bestaand Erfgoedbeleid) - digitale versie (Z/24/764965/D-946407)
3	Presentatie I&O 21 november 2024

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 5 september 2024
Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit: bijgevoegd Erfgoedbeleid (Z/24/764965/D-939098 print versie & D-939100 digitale versie) inclusief bijlagen vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 17 december 2024

Griffier, Voorzitter,